



ORADEA-MARE (NAGYVARAD)

10 Iuliu st. v.

22 Iuliu st. n.

Ese in fie-care damneca.

Redacțiunea in

Közép-utca nr. 395.

Nr. 28.

ANUL XIX.

1883.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

In cortul meu.

In zădar își face cuibul
Rëndunica 'n cortul meu!
Vântul suflă și dobără
Intr'o clipă lucrul greu.

Dar sërmana se nutresce
Cu speranța pe pământ,
Ca și ori-care ființă,
Dela lëgân la mormânt.

In zădar își face cuibul
Rëndunica 'n cortul meu,
Fără ca să me întrebe
Ce părere am și eu.

Că de-ar scîi că nu-i nimica
Sigur pe acest pământ,
Și-ar zidi sërmana cuibul
Sub o pëtră, in mormânt.

Că și eu speram la sinu-ți
Să-mi fac cuib de fericire,
Cuib de visuri aurite,
De plăceri și de iubire.

Însă vîntul suferinței,
Intr'o zi, a prefăcut
Fără milă in cenușă
Cuibul meu de-abia 'nceput!

Carol Scrob.

Cum ș-au pierdut fetele dreptul pețitului!

— Poveste. —

Umblând Dumneșeu într'o zi încoci și incolo prin ceriu, dă cu ochii și de Sfântul Petru, cel dela pörta raiului.

Sfântul Petru, gândiai, că l'a plouat așă sta de nu scii cum, și Dumneșeu bine sciea ce cale-i pe vale.

— Se vede, că nu ți-s oile chiar tôte, prietine Petre, — ție Dumneșeu cu bländeșe, că el in véc și pürurea nu vorbesce restit. Datu-ți-a ér de cap vr'un ,incurcă lume? nu ți-ai primit simbria după cum

ne-a fost vorba? simți-te slab? spune ce-ți apasă inima?

— Nici vorbă, Dömne, de aceste, — respunde Sfântul Petru. Aș căută pete 'n söre și nod in papură, după cum ție Romänul, dec' aș scöte din gură o vorbă de ponos măcar, încät pentru cele ce grăși. Alt-ceva me muncesce pe mine, vorbindu-le aci! Tëmă mi-i că ađi mäne n'am sê sciu descuia raiul, după cum merg trebile, de o bucată de vreme. Poftim Dömne, cum cărtăie cheia prin bröscă, de ruginită ce-i! De țiini nici nu mai grăiesc, că se vèd ele destul de bine. De börea sufletelor pot trage la somnuri cât imi ia pielea, că nu-mi pré fac val! Ori că ömerii s'au impușinat din cale-afară; ori că mörtușii s'au buț révașul ce i l'ai dat; ori că — mai scii posnă? a pierdut pe mănă lui Ioan Turbica; ori că ömerii-s dau sufletele cu ridicata tot celui impelițat, ori că ... o vorbă ca o sută! ceva trebuie sê fie!

— Ce vèd ochii, cre la inima, — vorba Romänului — prietine Petre, deci gätese de cale ceva merinde, c'avem sê ne pogorim pe pământ. Una t-o spun ca s'o scii! Mamonul încă fluera paguba, ca și ține la pörta raiului. Am stat și eu pușin pe gânduri, nici vorbă!

Dumneșeu putea sê-i spună lui Sfântul Petru, dnu fir in pör, tôte câte-s pe sub söre, dar voiă sê se mai procopsescă din pățanie și acela, că Dömne multe-s, decă-i a socoti, pe care nici Sfântul Petru nu le scie!

* * *

Dumneșeu cu Sfântul Petru erau acum prin lume. Luat-au ei lumea și cruciș și curmeș, de-a lungul și de-a latul, dar abiä unde și unde decă dau de câte o față de om. Și ce-au aflat in cea mai mare parte erau flăcăi tomnateci sêu burlaci cum se mai ție și fete ce ș-au seuturat florile.

Casele cum se cade, puteai sê le numeri pe degete, de multe, ce erau.

Sfântul Petru se tot frecă la ochi, că da de cumva i s'o fi pus cêță pe ei și nu va fi vedënd cum se cade; dar ce nu-i, sê ai nu doi, fär o sută de ochi și tot nu poți vedé!

Pe semne pe vremea aceea fetele umblau la pețite. Sfântul Petru de și avea cunoscință și despre una ca asta, nu i-a trăznit însê nici odată prin cap, că aci sê fie ascunsă rădëcina rëului! De aceea nu-și mai ținea cea gură stricată, fär tot una douë întrebă pe Dumneșeu despre pricina din care s'au impușinat ömerii, atât de cumplit? Dumneșeu drăguțul încă-l tot amănă cu lămuririle cerute, de Joi pän mai apoi.

Stând lucrurile așa precum avusei einstea a ve spune, de sine se 'nțelege, că fie-care fătă își căta bărbat pe-ales!

N'auđieai, me rog, decăt : „Tras ca prin inel; — spuma laptelui; — péna corbului; — spicul grăului; — mura câmpului“; — și altele de acestea, așa că-ți țieau urechile, nu alt-ceva.

Vorba ceea : „Sê stăm strimb și sê judecăm drept“ — dar bărbați de aceia nu cresc tocmai pe tóte rezórele! Cáci de! Dumneđu încă nu-și póte risipi darurile sale cele bogate fără léc de măsură, cum ar dori unii!

Unde se găsiá vr'unul de aceia, poftesce de-ți mai inchide ușa de pețitóre, decă poți! Dar el încă numai al unei singure putea sê fie, după una numai se putea măritá. Celelalte cum s'ar poté, me rog, sê-și iee vr'unul mai pe jos decăt cutare și cutare, care e ș-a și ș-a?! Mai frumos da, altcum, mai bine remăneau tot fete 'n pèr.

Omenii se răriseră din cale-afară!

* * *

Acum sosise vremea, când Dumneđu se hotărise a deschide și ochii lui Sfântul Petre.

Fată în față veniau două fete, gătate colea ca de Sfintele Pasci, nu alt-ceva. Pe umeri aveau niște desagi frumoși de strămătură curată țesuți în tóte feșile, ca sê vedă lumea cum se pricep de bine la ale resboiului. Obiceiul acesta cu desagii, a remas până în ziua de ađi pe la noi.

Dumneđu Sfântul se face îndată un fecior voinic colea, cu plete lungi aurite, c'o față curată ca un băgăr de caș țărut fald, și ceva rumenelă pe la umeri obrajilor încă n'au linsit; o puteai tăia în două cu un fir de pèr! cu ochii în față ceriului **senin**, cu sprincenele arcuite; musteța de abia răsărită; cu buzele ca o cirașă despăcată, ér în dosul le niște dinți mărunți și albi ca zăharul; innalt, pteptos și cu mersul legănat cum se făcuse atâtea ședea de bine, că Făt-frumos din poveste e nimic pe lângă aceea, cum eră Dumneđu. Sê ve mai spun una! Dumneđu așa cumpenise lucrurile, că un ochiu — ție pré mult — c'un fir de pèr eră mai mic de cât celalalt.

Pe Sfântul Petru nu l'a sehimbat Dumneđu într'un voinic rupt tocmai din mândrul sóre, pentru că n'a vrut; eră însă cu tóte acestea și el, Sfântul Petru, atât de sdravăn și frumos, că putem ori-ce féta sê méréga cu ochii 'nchisi după el; fie măcar de protopop.

Ajung fetele pe-acoalea; dau binețe și pe-ací ți-i drumul!

— Mi-ar plăcé feciorul cel cu pletele-aurite, — țiece una din ele, — și l'aș luá de bărbat, dar pe un ochiu îl are mai mic decăt pe altul, și Dómne, ce réu i șede. Incăt pentru celelalt e frumos, dar tot mai sânt ca el și alții, ș-apoi eu mi-am pus în gând sê-mi iau un bărbat fără léc de cusur, ca sê se mire lumea și țera, când ne-or vedé împreună. Am de gând sê fac pe ceea și ceea se crepe de necaz. Dintre acestea doi nu-mi pot luá, bine veđi.

Sfântul Petru bine aude, cum la fete nu le-i de el, și asta vorbind-o drept, nu-i pré veniá la socotélá, însă ce sê se facă?! Iși calcă pe inimă și tace.

* * *

Mai méréga ei cât méréga Sfântul Petru vedénd, că Dumneđu nu țiece nici albă, nici negră, se pune și rupe el tăcerea :

— Dómne, — țiece el, — sê nu-ți fie cu supèrare, dar precum vedé eu, că merg trebile 'n lume, am

sê-mi caut altă slujbă. Pe semne și raiului și iadului le putem cântá, ađi máne cântecul Románului :

„Ce-a fost verde s'a uscat,
Ce-a fost dulce s'a mánecat“.

— Ffi pe pace Petre! Le-am lăsat și eu sê vedé și cum s'or purtá. Tu bine auđisi cum ne mai judecará pe améndoi. Chiar de ađi începénd, bărbații vor umblá la pețite.

* * *

De atunci Sfântul Petru de multe ori atáta are de lucru că n'are vreme nici sê mánance cum se cade. În anii trecuți erá pe-ací sê-și cèrá ajutor, că bètrán cum sê găsesce numai cu mari opintiri póte implini slujba ca sê nu-și audá dela Dumneđu.

Tinerii de ađi ar face bine, când ș-ar increstá întemplarea fetelor, și s'ar purtá de așa ca sê nu deé priciná Sfântului Petru sê se plângá asupra lor.

Moș Să-Petru nu șeie multe. Ș-apoi nu știu cum le-ar tigni, când, într'o bună dimineță s'ar pomeni, că Dumneđu a luat apa de pe móra lor?!

Bucium-Poeni.

Gr. Sima a lui Ion.

D u r e r e a m e a .



opiliță, al teu dor

Am te am...
pote audei, dragoste

Al meu dor, a mea durere
Au alin și mângăiere
Intr'un glas de vijelie,
Intr'un fulger ce-o sê vie
Dela mândrul răsărit
Până colo spre sfințil.

C. P. Pècurar.

Despre ambră séu succin.

— Studiu geologic-technologic. —

Cetitorii nostri cunose fórte bine părțile unor re-cuisite de fumat, cari servesc la conducerea lor în gurá, adecă la fumarea tutunului, a țigărilor; cetitórele încă au de sigur cunoscínță despre acele mărgele, cari apar în comerciul giuvaeral sub numirea falsă de „corale“, cari însă nu sânt altă-ce, decăt niște fragmente din masele mineralice cunoscute în vieța comună sub numele de ambra séu succin (*germ. Bernstein*).

Pentru noi însă nu póte sê fie destul aceea, că vedem séu intrebuintám obiectul respectiv, ci trebuie sê ne nisuiim tot'dodată a-i cunósce natura, formarea sa; și de și spre acest scop se recer cunoscínțe fundamentale din sciínțele naturale, de și la prima perspectivă se pare, că a infătoșá on. nostrii lectori natura obiectului de sub cestiune e un ce greu séu fórte obositor, totuși avem curagiul a încercá deslegarea clară a acestei cestiuni, speránd, că cu următórea descriere vom aduce un adevérat serviciu referitor la cunoscínța naturală a acestui material așa de lătit încă din anticitate în țerile civilizate și neculte ale Europei ca și în cele ale Asiei, în Africa ca și în America, servind de un adevérat articlu comercial.

Natura formatrică a ambrei a servit mult timp de un obiect științific, teoriile relative la purcederea sa au variat foarte. Cei mai mulți geologi au fost și sînt de opiniunea, că tot succinul, care apare în diferitele straturi ale pămîntului nostru din formațiunile cunoscute în geologie sub numirile terțiare și diluviale, apoi aceea ambră, care se scote de presinte pe malurile mărilor, mai ales pe cele ale mării ostice: e un rezultat al arborilor succinici (germ. Bernsteinbäume) rezultatul acelor arbori, cari — după opiniunea unor naturalisti — au vegetat în timpurile antiistorice și au fost niște specii de plante conifere, plante foarte reșinoase. Și de și în presinte nu mai vegetează nici unde arbori succinici, totuși e probaver ba putem dice că e sigur: cumcă în timpurile antiistorice au putut să existe astfel de vegetale; căci prin analisările chemice ale ambrei și ale reșinei brașilor seu a pinilor noștri din presinte s'au documentat foarte evident, că ambra nu e altă ce, decăt un destilat rezultat din plante reșinoase: plante antiistorice, reprezentate în presinte prin mai multe specii!

Nu mai incapa nici o indoielă, că ambra trebuie să o privim ca un product de plante, adecă ca o masă de o natură vegetală, purcésă în sinul pămîntului pe lângă delăturarea aerului atmosferic. Cu alte cuvinte: ambra e un rezultat al destilațiunii naturale uscate a unor masse vegetale, care proces a decurs în sinul pămîntului pe lângă o apăsare colosală și pe lângă detragerea parțială a aerului atmosferic. Ea e prin urmare o substanță de o natură reșinosă, și după cum ne învătă analiza chimică, substanțele reșinoase apar în natură încă și în presinte mai vîrtos în acei arbori, cari i numim în general „arbori aculari”; tocmai de aceea avem tot dreptul decă susținem, că ambra a purces din vegetale aculare-conifere. Acesta susținere nu e numai apăsătoare, ci e foarte naturală și sigură, de ore ce ea se basază pe rezultatele geologice și botanice acurate, cari argumentează cu documente neresturnabile și nefalsificabile realitatea acestei susțineri.

Știința geologiei ne învătă, că planeta noastră, pe care locuim, a trecut printr'un lung șir al desvôltării sale, până când a ajuns la gradul acela, ca să pôtă da ocaziune pentru prosperarea plantelor mai perfecte; ea ne arată, că vegetalele țerestre-continentale mai perfecte au putut numai atunci să prindă rădăcini în pămînt și să crească, după ce s'au ivit pe acesta — diferențe climatice: acele diferențe adecă, cari jôcă în timpul de față un rol decisiv pentru esistența și prosperarea nu numai a plantelor cu flori, fructe etc., ci totodată și a animalelor și a ômenilor. Și intru adevăr presentarea plantelor, cari le cunoscem acum și cari formeză colosalele noastre păduri seculare: acele plante își au început activitatea lor pe pămînt numai foarte târziu; târziu! în comparare cu desvôltarea și esistarea celor lalte plante mai mult băltoșe! Căci petrefactele allate în sinul pămîntului, cari constau mai mult din copii de frunđe și crengi, ne documentează foarte clar, că plantele frunđose și aculare s'au ivit pe continent numai în formațiunea geologică numită terțiară: într'o epocă adecă, care stă abia cu ver-un milion și mai niște sute de mii de ani inaintea timpului nostru!

Acele corpuri combustibile — arđivere — cari se află în acesta formațiune terțiară în multe locuri ale pămîntului, și cari se numesc în industria tehnică-casnică cărbuni bruni: sînt rezultatul carbonisării plantelor conifere și frunđose, cari au crescut în acesta epocă într'un mod grandios și așa dicend miraculos. Cărbunii bruni se află afară de aceeași în formațiunea diluvială, și de ore ce ambra s'a aflat pân'acum numai în sedimentele acestor două formațiuni geologice: de a-

ceea nici nu mai pôte să fie nici o indoielă în privința purcederii sale din corpuri vegetale conifere.

În genere luat: sub ambră înțelegem niște reșini fosile, cari apar în păturile pămîntului din formațiunile numite, ca masse galbene seu brune, și cari au o frântură scoică-formă și o țărime ca a gipsului; e ceva mai grea decăt apa; arde și desvôltă cu ocaziunea aprinderii un miros plăcut. Compusețiunea sa chimică depinde dela cuprinsul seu de materiile diferite reșinoase, cari au o influință esențială asupra ei. Părțile constitutive ale acestui corp sînt ca ale cărbunilor mineralici, adecă carbon, hydrogen și oxigen, numai cu aceea deosebire, că aceste elemente se presentază în ambră în alte porțiuni, și adecă după chemistii moderni ambra e o compusețiune chimică de următorea formulă: $C_{10}H_8O$, unde se urecă cuprinsul carbonului la 78%, ăra cel al hydrogenului și al oxigenului la 11%.

De multe ori se află ambra în sinul pămîntului lipită de trunchiuri de lemn, acoperind adecă cógia și lemnul arborelui deja carbonisat, seu ca impletura întrespățurilor dintre lemn și cógia sa. Acesta impregiurare, și apoi remășițele de insecte, de frunđe aculare, cari se află mai în totdeuna îngropate în ambră: aceste impregiurări ne dovedesc fără indoielă, că ambra a fost odinioră o massă licuidă — cam ca cotorôgele — și că ea nu pôte să fie un product numai din acei arbori, cari i-au însemnat mii geologi ca „arbori de succin”, ci că ea a purces și din alte corpuri vegetabile-conifere, cari își au reprezentanții lor în timpul de față în pini, brađi ș. a.

Reșina din presinte se formeză în natură tocmai ca în timpurile geologice. Să privim deci mai de-aprôpe acesta substanță!

Reșina e adecă o massă fluidă-inchegată, curge de sub cógia arborilor mai ales aculari și decă acesta masă remâne mai mult timp sub influința aerului, se uscă: părțile sale constitutive mai volatile și fluide dispar prin ajutorința oxidațiunii, ba nici nu remâne mai nimic dintr'ensă. ăra decă acesta reșină ajunge prin ore-care catastrofă naturală sub pămînt și decă cursul atmosferei aci e impededat, atunci ea remâne acolo mai mult timp numai sub influința apesării și a — căldurei; aci trece deci prin cursul destilațiunii încetă-uscate; corpurile fluide și mai volatile nu dispar așa de iute, ci remân la olaltă spre ajutoriul compactității, dând ansa adecă întregii masse spre a se inchegă mai tare și spre a primi o soliditate și mai mare. Astfel a fost totodată și cursul formatric al reșinei antiistorice, și astfel trebuie să ne esplicăm purcederea ambrei, care încă e un fel de reșină, numai cu aceea deosebire, că ea, ambra, fiind espusă la un șir de mii de secolii apesării și căldurei, care factori ajută foarte la incetul proces chimic al destilațiunii naturale, a primit o natură la prima privire alterată; acesta alterare însă se arată numai în privința calităților sale fizicale, ăra în cea a ănsușirilor chimice e pe deplin omogenă.

Valôrea ambrei depinde dela colôrea, curăția, străparența și dela mărimea unicelelor bucăți. E drept, că la multe întreprinderi giuvaerele e mai căutată ambra străvêdătore, decă totuși valôrea cea mai mare o are ambra strălucitôre seu cea galbenă-verde. Prețul ambrei scade, dară e necurată, adecă decă se află într'ensă substanțe organice și decă e crepată seu scorfôsă. Acesta ambră necurată se întrebuinteză spre scopuri tehnice: la fabricațiunea acidului de ambră, a oleului succinic; apoi la afumarea cării și la producerea prafului de afumat. Succinul necurat se întrebuinteză afară de aceea — după ce s'a eliberat dintr'ensul prin destilațiunea arteficiôsă acidul și oleul succinic — spre fabricarea unui fel de colofoniu, din care se produce prin amestecarea și ferberea sa cu oleu de brad un lack,

care se lipesc foarte bine și ușor de părți de lemn și de fer, și care lack resistă așa unei temperaturi înalte, ca și tuturor influențelor atmosferice, chimice etc. De aceea acest lack e foarte lătit în tehnologia modernă: la mașinării, în laboratorii, în arhitectură ș. a.

Bucățile mai mari de ambră curată se întrebuințază la producerea broșelor, a limboțelor de ciubucuri ș. a. m.; aceste bucăți frumoase însă se sparg de regulă în părți mai mici, din cari apoi se fac acele mărgel, cari se numesc fals corale și cari se întrebuințază mult în viața comună.

De și ambră are o tărime cu mult mai mică decât adevăratele petrii scumpe, totuși în comparațiune cu aceste ea posede acele calități importante, că se poate prelucra, tocmai ca perlele și ca oșele de elefant, în diferite forme foarte frumoase, și impregiurarea, că ambră apasă de multe ori în bucăți mari și curate: da deci posibilitatea a se forma cele mai măndre ornamente, giuvaere etc.; eră colorea, imposanta acestor unelte lucuroase de ambră se poate foarte bine înălța prin împreunarea lor cu alte corpuri: cu aur, argint, cu petrii colorate (rubin, zafir ș. a.)

Partea cea mai mare a succinului din comerțul modern se aruncă de puterea apei, de valurile mării, pe locul uscat din mările nordice, adică: din marea ghetară, din marea nordică și ostică, apoi și din marea mediterană mai ales în Sicilia. Eră cea mai curată și mai bogată ambră e aceea, care se aruncă pe țărmurii dintre Danzig și Memel, și care se scote din marea ostică cu mreje asemenea peșilor.

Însă a arăta aici diferitele moduri, după cari se exploatează acest articol de comerț parte directă din sinul pământului, parte din mări: nici nu e scopul nostru; căci în timpul mai recent s'au aflat metode montanistice, prin cari se scote ambră mai rațional și mai sigur; prin urmare: modurile respective nu pot să fie de vre-un interes pentru publicul nostru, ci numai pentru specialiști montani, cari însă lipsesc în sinul romanismului mai de tot! Va fi destul deci, decât terminăm această recesiune cu acele date statistice relative la cantitatea ambrei exploatată, aruncată și scosă din diferite locuri, care date ni le au lăsat un naturalist german din an. 1868.

Adecă după V. Runge se urcă întraga cantitate anuală de ambră scosă seu aruncată din mări și exploatată în alte moduri tehnice din sinul pământului la 75,000 kgr. Dintre această cantitate cade 5000 kilograme pe Sibiria, America de Nord și alte țărmuri ale mării ghetare, ale oceanului atlantic și pe Sicilia; 1500 kgr. cad pe Jütlandia; 1000 kgr. pe insulele danice și pe Schleswig-Holstein; 2500 kgr. pe provinciile rusesce dela marea ostică, eră 30.000 kgr. vin pe țărmurii Germaniei dela marea ostică și adecă dintre această sumă ultimă cade 25.000 kgr. numai pe țărmurii dela Danzig până la Memel, unde este în fine de a se scoti 35,000 kgr. de ambră curată și necurată scosă din golful kurik.

G. Pocrean.

Studii limbistice.

— O sută de etimologii revindicate. —

(Urmare.)

44) *Cobërna*. Acest cuvânt însemnă: o casă în pământ, din care mai mare parte numai acoperământul este afară. Despre acest cuvânt după scirea noastră mai întâiu a făcut împărțire în anul 1876 dl At. Marienescu fost jude la tribunalul din Oravița în Bănat, scriind dlui Hășdău la București despre obiect. Dl Hășdău

apoi în Columna lui Trăian, 1876 anul VII noua serie tom. I pag. 93 a dat în publicitate scirea despre acest cuvânt.

La trei ani după această împărțire, în anul 1879 publicând Dl Cihac: *Dict. etym. daco-romane, éléments slaves etc.* de loc a și faurit o etimologie slavă pentru acest cuvânt. Anume dice Dl Cihac: *Dict. etym. daco-romane, éléments slaves etc.* pag. 66 cumcă cuvântul „cobërna“ se derivază dela boem. „kobka“ despre care spune dlui ca ar însemnă: baraque, petite hutte, faite d'une maison fr., Feldhütte, kleine Hütte, Giebel eines Hauses germ., dar nu este pe deplin adevărat, fiind că cuvântul boemesc „kobka“ însemnă în înțeles primariu numai „halle“ fr., „Halle“ germ., deci dl Cihac a estins înțelesul cuvântului spre a se apropia de semnificațiunea cuvântului românesc.

Dl Cihac dice apoi mai de parte, cumcă cuvântul boemesc „kobka“ e imprumutat din „koban“ al limbii germane. Dar dl Cihac nu ne spune în ce perioadă istorică se au atins Daco-Românii cu Boemii de au imprumutat dela acestia cuvântul? Acți trebuie se stee omul și să se mire, cât de departe a ajuns pângărirea limbistice comparativă.

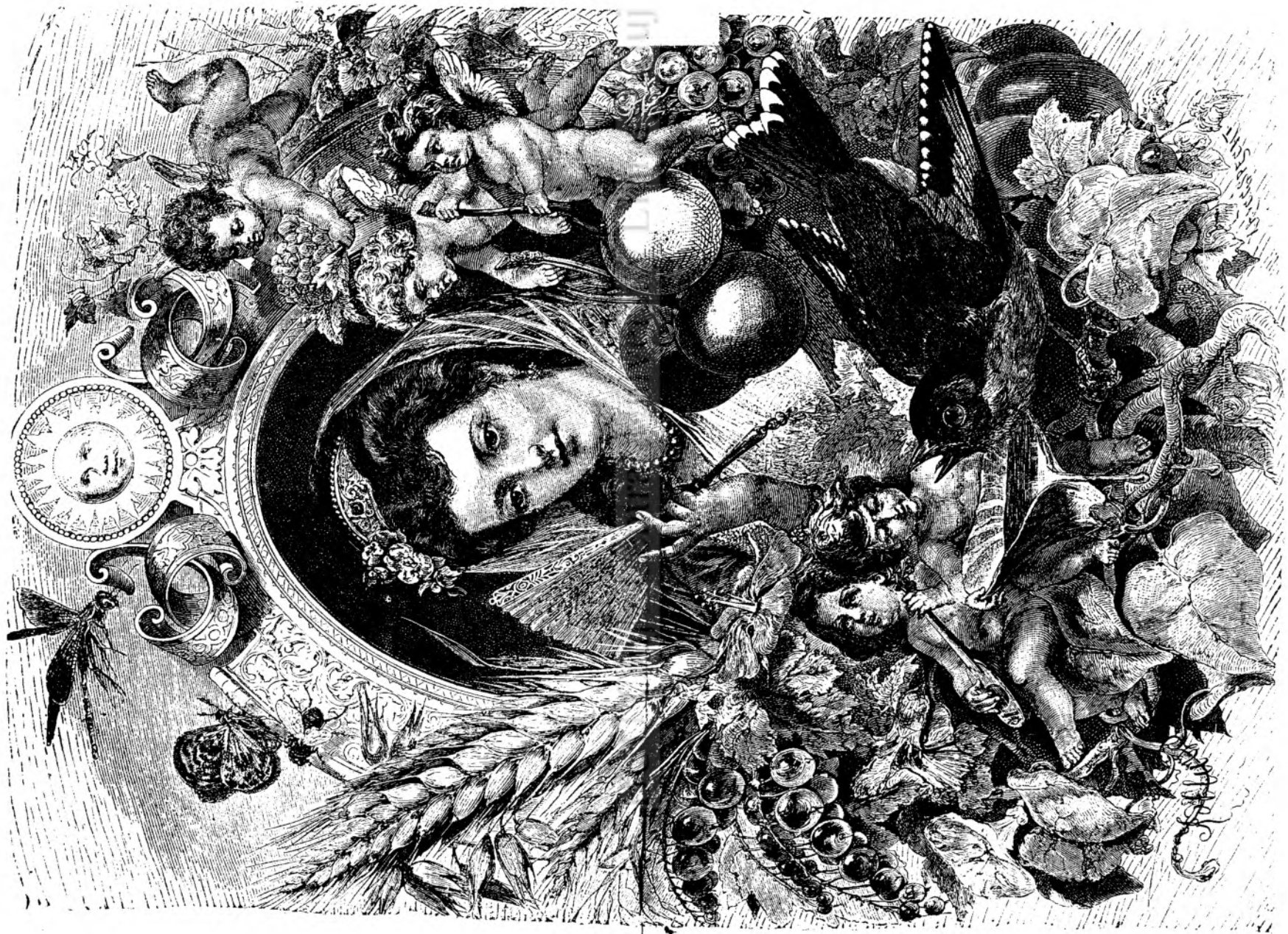
Dl Cihac nici aci, ca la sute de alte cuvinte nu vră se pricepe, cumcă această etimologie a dsale nu este concasă nici prin formă, dar nici prin conceptul cuvântului.

Dl At. Marienescu când a descoperit la popor în anul 1876 cuvântul „cobërna“ a spus apriat ca el deduce cuvântul dela „caverna“ latinesc, dar înțelepții timpului modern nu au vrut se asculte de atare etimologie, fiind că astăzi a cuprins pe filologii români un fel de respect a se deprinde și a eși la lumina cu etimologii române, mai preferază a făuri de „străini“ și acesta pentru cuvânt: ca să nu devină „străini“ înfrunțați din partea filologilor străini: de omul ocupăți de interesele noastre naționale. Estnod în aceste controversale lor înfrunța dl Hășdău pe dl Cihac, că a făurit etimologii neesacte și țintesc a ne slavisa limba prin arătarea de etimologii slave, dl Cihac apoi răspunde în Convorbiri literare: cumcă în „Cuvinte din bătrâni“ ale dlui Hășdău nu se allă de cât trei etimologii române.

Cu privință la cuvântul „cobërna“ un filolog de frunte din București mi spuse mai antierțiu cumcă „cobërna“ se derivază dela „cu o bārna“, fiind că la astfel de bordee se pune pentru formarea ușiei numai o bārna de asupra care spriginesc pământul. Abia că poate om serios cugetă la o astfel de etimologie.

Decă filologii români nu se feresc din motivele aci spuse de etimologii române, apoi de ce fug ei alătura cu filologii străini de „caverna“ latinesc, de orece contra acestei etimologii din punct de vedere al formei și al conceptului după regulele științei limbistice nu putem avea nimic în contră? En se cercetăm mai adânc și special această etimologie.

În limba latină însemnă „caverna“: peștera (grotă) și cripta, și acest înțeles stă foarte aproape deja de înțelesul „cobërnei“ noastre. Apoi în Diefenbach: *Glossarium latino-germanicum mediae et infimae aetatis*, Francofurti a/M. 1857 aflăm chiar „caberna“ pentru „arca“ (lada, orman, închisore), pentru „taberna“: cârcăma, și pentru: *Kleiderkammer* germ. În Couzinié: *Dictionnaire romano-castraise*, Castres 1850 aflăm „caberno“ pentru: *caverne* franc., dar și pentru: *maison basse et peu éclairée* franc., adecă pentru: casa scundă și puțin vederosă. Cu acesta ocaziune chiar și Couzinié derivază cuvântul dela „caverna“ latinesc. În Biondelli: *Dialecti gallo-italici*, Milano 1853 pag. 564 vine înainte „caborna“ pentru „casipola“: casa sărăcască și caducă, și pentru „cajanna“: coliba. În limba



V é r a .

spaniolă însemnă „caverna” și o : casa țigănească. Cumcă „a” din rădăcina lui „caberna” s'a prefăcut în „o” în limba română este lucru natural, căci „a” a trecut prin mediul lui „ă” făcându-se „câberna” și apoi înălțându-se „ă” în „o” s'a făcut pentru mai bună sunare „cobërna” precum s'a făcut „porâmb” din „palumba” lat. și „boteză” din „baptizare” lat.

În Couzinié : Dict. romano-castraise, Castres 1850 pag. 115—117 dintre 100 de cuvinte cari se încep cu „ca” 33 au strămutat pe acest „ca” din rădăcina în „co” d. e. „cobal” în loc de „cabal”, „copel” în loc de „capel” etc., o proporția destul de bătătoare la ochi care se află și în celelalte dialecte a limbilor romane și în latinitatea evului de mijloc, din care impregiurare apoi ne putem convinge că și în limba romană rustică trebuie să fie fost tare lățita strămutarea radicalei „ca” în „co”, deci se nu ne mirăm decă aflăm o atare strămutare și în limba română.

Estmod cuvântul „cobërna” nu numai ca nu este de origina slovenescă, ci credem a fi demustrat, cumcă este unul dintre cele mai vechi cuvinte de limba romană rustică din Italia. Trebuie se dezvoltăm mai mult interes național, căci contrarii limbei și a elementului român (omeni cari trec de primul rang) nu observază principiile și regulile științei critice, ci nisuiesc se ne compromită prin falsificări originile. Apoi nu trebuie se uite din vederile lor literatorii români cumcă știința a fost și va fi un ce relativ în lume.

45) *Pêrdosi, pêrdosêla.* Cuvântul „pêrdosi” însemnă : lapidibus sternere, stratura (plateae) lat., paver, carreler fr., pflastern germ.

Deci „pêrdosi” însemnă eschisiv numai pêrdosire cu pîtră eră nu și cu scânduri, acei cari întăresc contrariul, fac abuz de limbă. În Bănat și Transilvania este necunoscută semnificațiunea : a pêrdosi cu scânduri. Pământul acoperit cu scânduri este după graiul adevărat al limbei române : podit eră nu pêrdosit. Despre acest înțeles al cuvântului mărturisesc și dicționariile mai bătrâne a limbei române. Dicționariul Academiei române de Laurian și Massim, Bucuresci 1871 greșese când spune, cumcă cuvântul „pêrdosire” ar însemnă și „lignis sternere” lat., adecă : a aterne cu lemne. Dicționariul de Buda din 1825 derivă etimologia cuvântului dela *παράδεισος* gr. Dicționariul Academiei române pune cuvântul „pêrdosire” între cuvintele străine din glosariu și însemnă numai simplu etimologia dicționariului de Buda.

Îl Cihac : Dict. etym. daco-romane éléments slaves etc. pag. 683 derivă cuvântul „pêrdosire” dela grecescul *πατρωω* care însemnă : a pune, a construa etagiuri, a podi. Îl Cihac combină și pe sêrb. „patos” plancher fr., Diele germ., „patosati” planchier fr., Diele germ.

Acêsta etimologie este absolut fără putință, căci materialul cuvântului nu o concede, de ôrece rămâne litera „r” din prima silabă neexplicată.

Etimologia zace în „petra” latinesc, care prin metatesă, adecă prin strămutarea lui „r” din a doua în prima silabă produce „perta” și „perda”. La prima vedere se pare acêsta o etimologie scrintită, deși uchiată, de asard, dar totuși este adevărată. În Porru : Nou dictionariu sardu-italianu, Casteddu 1832 pag. 426 aflăm „perda” pentru „pietra” și „sasso” ital., și „perdosu” pentru : pietroso, sassoso, lapidoso ital. În Toni : Vocabolario bolognese-ital. Bologna 1850 încă aflăm „perdon” pentru „pietron” ital.

Acî este evidentă etimologia de „pêrdosi” și „pêrdosêla”. Deci ecă încă un cuvânt străvechiu de limba romană rustică.

46) *Cotcođi, codcođi, cotcorođi, cotcodăci.* Cuvântul „cotcođi” și „codcođi” există în graiul bănățenesc, eră

„cotcorođi” se află în Bobb : Dicționariu românesc-latinesc și unguresc, Cluș 1822 tom. I pag. 232, în urmă „cotcodăci” vine înainte în Cihac : Dict. etym. daco-romane, éléments slaves etc. pag. 67. În Dicționariul de Buda, a lui Barcean, Polizu și cel al Academiei române din 1871 nu se află acest cuvânt. Cuvântul „cotcođi” însemnă strigarea găinei când oua ; glocitare lat., ereteler fr., schiamazzare ital., gackern germ.

Îl Cihac : Dict. etym. daco-romane, éléments slaves etc. pag. 67 deduce cuvântul românesc din elemente slave, dela boem. „kdakati”, „kdakotati”, combinând și pe magiarul „kadacsol”, cari toate au înțelesul cuvântului românesc.

Îl Cihac nu socotesce cumcă acest cuvânt este numai : o imitare a sunetului găinei, adecă este o onomatopea (Schallnachahmung germ.), care pôte fi o dinamică omogenă dezvoltare în toate limbele, fără a fi impurmutat una dela alta.

Îl Cihac se vede că nu a cunoscut elementele romane a acestui cuvânt, căci la din contră le ar fi citat. Cuvântul este de origină romană drept onomatopea, dar se află și în limbele romane dela apus. Estmod aflăm în Azzi : Vocabolario ferrareze-ital., Ferrara 1857 pag. 57 „coccodê” pentru : schiamazzare della gallina dopo aver fatto l'ovo ital., adecă : strigarea găinei după ce a făcut oul. În Monti : Vocabolario dei dialetti di Como, Milano 1845 pag. 58 stă „cot-cot” pentru : voce di chioccia che quida pulcini ital., adecă : graiul clotiei (clochei) care păzesce puii. În Monti : Vocabolario di Gallia cisalpina e celtico, Milano 1856 aflăm „coch-codegat” pentru : verso ai gallina che a fatto l'uovo, adecă : versul găinei care a făcut ou. Tot Monti în locul aci citat arêtă, cumcă „coca” în dialectul piemontese însemnă „gaina”. În Ba : Vocabolario milanese-ital., Milano 1852 pag. 311 vi „coca” adecă „codesch” pentru : schiamazzare, che fa il goccodê a fatto l'uovo ital., adecă : strigarea găinei după ce a ouat.

În Goudelin : Las obros, Toulouso 1713 adecă în : Dictionnaire dela langue toulousaine, aflătoriu în capêtul acestui op pag. 329 stă „coccoudesco” și „coccouresco” pentru strigarea unei găini și a unui cocoș. — Deci origina română a acestui cuvânt numai omenii preocupați și tendențiosi o pot trage la îndoială. Să ne spună îl Cihac, decă încă rămâne la propunerea sa, intru ce se cuprinde mediul slav prin care a purces cuvântul în limba română. O altă asemenea onomatopea formeză și cuvântul următoriu „cuceuricu” sêu „cucuricu”.

(Va urmă.)

Simeon Manguica.

LICHIORURILE.

Nu este casă, în care — după finele prândului — împreună cu cafêua să nu se aducă pe tavă și pârăruțe de lichior, în mijlocul cărora să figureze una din buteliile vestite de „chartreuse” sêu „cui-raçao”.

Toți ne facem întrebarea decă un lichior, după măsă, este bun și mulți resolvă acêsta cestiune după propria sa părere.

Dăm aci efectele lichiorurilor asupra sănătății.

Partea principală a lichiorurilor este alcoolul sêu spirtul. Bêut în mare cantitate, pe nemâncate, spirtul lucră într'un mod vătămător asupra sănătății. Dar bêut într'o dosă moderată, după măsă, alcoolul înlesnesce digestiunea, activează circulația periferică, stimulează forțele și cresce și înlesnesce secrețiunea urinei. Un prând este complet, și produce într'un mod favorabil efectele sale, când, la sfêrșitul mesei, se bea un

păhăruț de coniac său de ori-ce alt lichior care nu măsoră la areometru mai mult de 50 graduri.

Un învățat a făcut niște comunicații foarte însemnate societății de biologie din Paris, relative la rezultatele ce i-a dat experimentele sale foarte curioase, cu tendințe doveditoare la efectele diferite ce produce alcoolul, luat în dosă mare său în dosă moderată.

A luat trei câni de statură comparabilă cu a omului și le-a dat fie-căruia aceeași cântătime de carne: numai carne singură unuia, celui de al doilea carne cu 75 grame de rachiu, celui de al treilea aceeași cântătime de carne cu 25 grame de rachiu; puțin timp după mâncare câni fură jertfiți și se constată:

La cănele ce beuse 75 grame de alcool, stomacul era congestionat, carnea era nemistuită; cănelui însă care nu i se dedese mai mult de 25 grame, digestiunea se făcuse regulat și stomacul i era în starea normală; în vreme ce la cănele care nu beuse rachiu de loc, digestia era inapoiată, ea se făcuse cu greu.

Concluzia care se trage din aceste observațiuni experimentale, este că lichiorurile, ca și ori-care alte substanțe accesorii alimentațiunii, sânt foarte bune când se beau cu moderațiune, devin însă vătămătoare sănătății când se abuzază de densele.

Dacă este salutar ca într'o mică cantitate să bem câte un păhăruț de rachiu, pentru a înlesni și îmbărbătă acțiunea fiziologică a digestiunii, trebuie însă să scim și ce calitate de rachiu să bem.

Un păhăruț de rachiu tras din vin, este bun lucru după un prânz bun; este însă lucru primejdios, și cu totul vătămător sănătății a bea, ori când și în ori ce timp, un păhăruț de acel spirt care arde gura și stomacul spirt tras din cartofi său sfecele. Deosebirea este atât de mare — între alcoolul tras din vin și spirtul tras din alte produse — în efectele lor asupra sănătății, în cât doctorul Baclé, cu drept cuvânt, a repetat de o mie de ori acest mare adevăr:

„Deosebirea alcoolurilor cu gust bun și gust prost nu este numai comercială, ea este și fiziologică“.

Cu totă asemănarea ce există în compozițiunea spirtului de vin (etic) și a spirturilor de cartofi (ametic) și sfecele (butilic), aceste două din urmă sânt mult vătămătoare sănătății; și cu toate acestea, sub ochii guvernului, și în paguba sănătății tuturor, o mulțime de fabrici produc milioane de oca de asemenea spirturi otrăvitoare.

Dăm aci compozițiunea și numele lichiorurilor celor mai bune pentru digestie.

Chartreuse (șartrosa). Călugării în toate timpurile, în toate țările ca și la noi, s'au ocupat și se ocupă, mai ales dela un timp încoace — în loc să cânte pe Savaot — de fabricațiunea lichiorurilor, și în special a bunelor licheoruri de desert. În mai totă Europa călugării se luptau altă dată: „frate, trebuie să murim“, astăzi formula lor de salutare este: „frate, trebuie să desțănăm“.

Este mult mai bine ca călugării să muncască, fie și fabricând vinuri bune și lichioruri escelente, de cât să comită fapte rele din cauza trândăviei.

Cea dintâiu industrie, care a fondat'o ordinul religios Saint-Benoit, a fost preparațiunea elixirului de la grande Chartreuse: din această industrie a ieșit pentru gurmanzi, mai multe feluri de șartroze verde, galbenă și albă.

Deosebirea de coloare a șartrozelor, provine din punerea variabilă a plantelor verzi pentru a obține culoarea verde, galbenă și albă.

Cu cât o sticlă cu șartroză este mai efină, cu atât acest lichior este mai puțin adevărat. Veritabila șartroză consistă în macerațiunea și distilațiunea unor plante care fac tocmai calitățile superioare și escelente a acestor

tui digestiv pe când în șartrozele eține spirtului de sfecele și de bucate constituie partea principală.

Șartroza adevărată este un lichior digestiv prin escelență, luat în dosă moderată; abusând însă de densa, se simte o nemulțumire indoită. Afară de accidentele inerente unei mari cantități de alcool absorbit, se mai arată și un fel de slăbiciune specială și accidente nervoase provenind din esențele vegetale aromatice.

Elixirul mării șartroze, l'elixir dela grande chartreuse este un adevărat medicament, ér nu numai un simplu lichior, un medicament digestiv prin escelență. Un păhăruț din acest elixir luat după mesă produce și înlesnesce cea mai grea digestie.

În dosă de o linguriță de cafea cel mult, acest elixir taie colicile și înlesnesce digestia; dar e vătămător a usă de acest elixir fără trebuință. Copiii se nu guste din acest elixir, de cât foarte puțin, și numai când se va simți trebuință.

Cuirasoul, (Cuirazo). Adevăratul și bunul cuiraso, este unul din cele mai bune lichioruri digestive. Acest lichior este de mare folos și chiar în febre însoțite de sete mare; când bolnavii se desgustă de ori-ce tisană, le rămâne o predilecțiune pentru apa îndulcită c'un păhărel de cuiraso.

Cuirasoul este un lichior cunoscut de timpuri înmemorii în insula Antilia al căruia nume îl și poartă.

Este fabricat de Olandezi după o formulă (rețetă) care nu este tocmai bine cunoscută. Imitațiunea cea mai bună a acestui lichior se face în Franția, și în special în distilăria Lionesă, al căruia cuiraso se apropie mai mult de cuirasoul de Olanda.

Însă pentru gusturile rafinate se recomandă cuirasoul original din Olanda.

B. P.

C u g e t ă r i.

Pentru un autor, cartea la care lucrează este totdeauna cea mai frumoasă din colecțiunea sa.

Aceea ce cineva iubesc mai mult în vechii sei amici, sânt mărturiile succeselor sale de altă dată.

Pentru ca cineva să nu devină nefericit prin femeii, trebuie să le iubească pe toate și să nu se atașeze nici uneia.

Una din nenorocirile cele mai mari ale omului este de a se lăsa a fi stăpănit de femeia sa.

„Femeia dtale este un trandafir“, dicea un órecine unui poet orb. „De aceea trebuie să me feresc de spini“, respunse el.

Se judecă despre nenorociri ca despre viciile de care ne roșim cu atât mai puțin cu cât le împărtășim cu mai mulți.

Dacă iubirea s'a născut între două ființe care s'atrăgeau, ura s'a născut între două ființe care se certau pentru același lucru.

Sărăcia face pe om să plângă, și bogăția îl face să casce.

Este o invidie firască în ómenii care i face se îndure cu mai multă răbdare propriile lor dureri de cât plăcerile altora.

Îndulgița pentru cei ce-i cunoscem e mult mai rară de cât mila pentru cei ce nu-i cunoscem.

Imperiile cele mai civilizate sânt totdeauna tot atât de aprópe de barbarie ca și ferul de rugină.

Națiunile, ca și metalurile, adese nu strălucesc de cât la suprafață.

Nu póte fi nimic supra-natural în natură; ori-ce lucru are rațiunea sa d'a fi. Ceea ce se numesc monstruosiități nu sânt de cât excepțiuni legale aduse unor legi cari nu sânt absolute.



Cronică bucureșcă.

— 27 iunie.

(Spectacole gratuite. — Cântărețe. — Musica și poezia sorori. — O legendă despre Tei.)

Ecă o săptămână pe care o putem prè bine numi a spectacolelor gratuite. Jocuri frobeliane, reviste de militari in perspectivă, reprezentațiuni artistice, producțiuni musicale, împărțiri de jucării și distribuire de premii, toate s'au succedat in cursul celor șese rēposate zile. Timpul nu m'a îngăduit sè iau parte la tôte aceste petreceri cari au mai aruncat o fața veselă pe monotonia vieții de Bucuresci, 'nainte d'a fi cu totul deșertați, cum festila 'nainte d'a se stinge cu totul, mai aruncă un val de strălucire in besna ce domnesce imprevjur.

Numai Vineri (24 iunie) am ascultat la Ateneu producțiunile musicale ale claselor secundare din Asilul Elena Dòmna. Pentru că n'aveam sè judec asupra valorii notelor și pauselor, asupra accidentilor, măsurilor și gamelor majore și minore, și nici sè apreciez diferitele exerciții vocale, materii propuse in cele două dintèiu case normale, lăsai sè trecă o oră peste cea anunțată și tocmai la césurile 2 p. m. me 'ndrumai spre Ateneu. Ajuns, pas' de străbate decă poți! Intrarea, d'altmintrelea destul de spațiosă, eră baricadată de mese și de scaune pe cari melomanii de contrabandă se cocotase ca s'asculte, adecă sè vedă, mai bine pe elevele Asilului producându-se. Abia cu multă greutate isbutii, mulțămită cător-va prieteni cari se grăbiră a-mi face loc, s'ajung până la primă tréptă a parterului.

Ací, de și osândit sè stau in picioare, intre frumusețile de 'nainte și urăteniele dela spatele meu, pe o căldură de nesuferit, totuși eram bine aședat. Dșóra Boșorenu fărmeacă tocmai pe auditor cu vocea-i drăgălașe care ne reproducea aria din „Somnambula“ lui Belini. Sosisem la timp: cursul superior, compus din cele 41 eleve ale claselor III (18), IV (12), V (6) și VI (5). incepuse producțiunea, nu perdusem de cât corul din Joseph al lui Mehul. In schimb am fost pe deplin rēplătit cu corurile: Hereux sejour (Lorenzo). L'Arithmetique, bucată admirabilă de gingășie de Gounod și Gondoleta de Cohen, profesorul de musică, care, după rōdele date, se vede că a desfășurat in cursul anului o singuință vrednică de tōtă lauda. Apoi programa destul de bogată s'a executat cu tōtă punctualitatea.

Afară de d-ra Boșoreanu, d-rele Niculescu, Stegărescu și Hristodor au fost cari s'au mai produs singure. Dintre aceste, vocea d-rei Niculescu e cea mai flexibilă. D-ra Stejărescu are ciripitul drăgălaș al cântărețelor crēngurilor cari se încercă se insuflețescă echourile depărtate ale dumbrăvilor inverđite, dar i lipsese curagiul, increderea in puteri a acelora. Negreșit și emoțiunea nu eră puțină in fața acestei coline de capete care se desfășură 'nainte-i, in fața acestor mii de ochi ațintați asupra-i. D-ra Hristodor posede o bună școlă; d-ei e și cea mai veche elevă pare-mi-se. Vocea d-sale insè n'are acele vibrări cari sânt mai mult o ănsuire lirică, cum murmurul este al undelor și cum frémătul este al frunzelor, de cât un fruct al studiului. D'altfel modulațiunile au fost bine conduse, de și s'a produs in bucăți cari-i intreceau puterile, alese din giganții musicali. Trecend peste cele alte numere, voi

cită, afară de admirabilul trio din Guillaume Tell de Rossini, corul Corabia-năluca de Wagner, măestrul pesimist, care a fost bine cântat și prè bine primit.

Dar nu numai musica vocală a fost reprezentată. Musica instrumentală încă și-a avut niște interprete destul de măestre in persóna d-relor Calotescu, Zitti și Strejescu cari au smuls cōrdelor pianului multe din tainele lor, pentru a ne destăinui simțirile ascunse in comori de armonie de Weber, Schubert, Liszt.

*

Sè aruncăm încă intre pause o privire asupra salei.

Numerose șiruri de capete încărcate de flori și de cordele, rēnduite unul d'asupra altuia, până in fundul salei, ai cărei pãreți pângăriți de mâna omului, mai destructore de cât a timpului, apăreau ca niște schelete la lumina puțin slăbită a zilei, — ocupau mai mult de trei părți din patru. Numai in partea cea mai ridicată și prin locurile rezervate intrării, reprezentanții sexului urit șed ghemuiți unii intr'alții ori cocotați unii d'asupra altora. Trei candelabre, din cari nu sânt două la fel, atèrnau ruginite de slujbe și de vremi d'asupra acestei mulțimi cari infățișă ochilor cel mai bogat amestec de chipuri, găteți și colorii. In fund, aprópe de plafond, cum am dice in slava salei, in galeriile din cari tribunalele vecine și-au făcut, fără nici o pofteală, magasiă de pricini stinse prin . . . dreptatea hotăririilor judecătorești, câteva mutre simandiciose, tolănite pe dosarele prăfuite, ascultă cu o gravitate comică: sânt contopistii și condicarii tribunalelor.

De o parte și de alta, pe scena in fața căreia se ridicase o brēncară de frunđe, despărțite de public, câteva dómne privilegiate; er in mijloc unate d'ale lungul și d'abia avend loc, gingășele cântărețe in rochițele lor albastre, cu șorturile negre și cu paie cu margini late spēndurând pitoresc pe uner fundul scenei, pe niște largi draperii roșii, portrete de MM. LL. lucrare admirabil, ni se pare de profesorii de desen ai Asilului, incadrate de ghirlande de verdéță. Cu privire la acésta, cineva impută, și cu dreptate generalului Davila care ori cât de aprins n'avea dreptate, lipsa imaginii dómnei Elena Cuza, cea antèiu intemeietore a institutiunii ce-i pōrtă numele, care nu trebuie sè lipsescă dela nici o solemnitate de asemenea fel. Locul de onóre i se cuvine, căci ceea ce e mai greu la un lucru e inceputul.

După un marfiriu de mai multe ore, pe care gingășele eleve se siliau sè ni-l facă pe cât de plăcut, la orele 5 toți se grăbiau a deșertă sala destul de mulțămii de progresele ce s'au vedut realizate, progrese pentru cari adresăm felicitări sincere dlui M. Cohen, profesor al Asilului și prieten al nostru.

*

O voce, un viers, dar in adevér

Viers de privighetore,

Ca frémătul de frunđe, ca plânsul de isvóre,

am audit ieri la Esternatul secundar de fete. D-ra Iulia Pop e fericita muritore care pe lângă un chip drăgălaș posedă și acésta comoră ce mai prețiosă de cât tôte comorile, ne fărmeacă nu ochii ci inima. Direcțiunea acestei școle a avut frumoșa idee de a ne da un fel de sèrbătore musicală intimă. Dar cu tot caracterul restrins ce i se dedese, lumea abia încăpea in salonu clasei I gătit adhoc, și mulți erau prè mulțămii sè pōtă ascultă și din antret.

Dintre bucățile mai mișcătore cântate de d-șóra Pop, a fost „Bălcescu murind“. Cunoșceți acest strigăt al unui suflet românesc, aprópe a-și lua sborul spre cer

departe de pământul țării pe care l'a iubit și pentru care a suferit atât de mult :

De pe plaiu 'nstrăinării
Unde zac și simt că mor,
De amarul disperării
Și d'al țării mele dor,
Ved o pasere voioasă
Apucând spre răsărit,
Și orață luminosă,
Și un nour aurit.

.
Du-te, rață strălucită,
Du-te, mică pasărea,
Și pe țera mea iubită
Mângâiați-o 'n lipsa mea.
Er tu, nour de rodire,
Fă să crês că 'n sinul seu
Cu verți lauri de mărire
Flórea sulletului meu! *

Vasilescu, cunoscutul compositor, neobositul și inteligentele profesor de muzică a pus aceste versuri duioase pe o arie din cele mai mișcătoare. Și glasul dulce, mlădios al cântăreței, plin de armonie ca trestiele în cari bătrânele unde ale Ladonului schimbat-au pe fiica lor, pe frumoasa Syrinx, nimta drăgălașă a Arcadiei, părea să fie un echo depărtat : plânsul valului sicilian spărgându-se gemând de țermul înflorit al Palermei, adus în țără pe aripele unei recoroșe adieri de mișcădi.

Dar nu numai o bună cântăreță e d-ra Pop. D-ei e o probă vie că muzica și poezia sunt surori, căci ~~nu numai~~ are mai multe încercări poetice pline de gingașie. Dăcă voi avea fericirea să obțin încrederea tinerei poete, apoi nădăjduiesc să pot împărtăși cetitorilor mei câteva din producțiunile acestui nou talent.

Corurile compuse din eleve luate din fie care din cele 3 clase ale școlii, n'au lăsat, putem dice, nimic de dorit, lăsând la o parte emoțiunea a căror predă erau fragedele copile.

Producțiunile musicale terminate, acordai câteva momente de atențiune esposiției de tablouri. Tinărul profesor de desemn, St. Nestorescu, despre care cetitorii „Familiei” au mai aușit vorbindu-se, a isbutit a realiza cele mai vedite progrese. D-ra Lucia Pascal (cl. III) a espus câteva conteuri vrednice de mâna unui artist consumat. Printre desemnurile liniare am deosebit o arhitectură lucrată cu multă grije și răbdare de d-ra Georgescu, sora simpaticului sculptor cu acest nume, care asemenea vi este indestul de cunoscut din cronicile anteriore. De aci trecurăm în sala în cari erau espuse producerile casnice, lucrul de mână propriu femeilor. Vedurăm broderii admirabile, impletituri măiestrele, costume țărănesci lucrate cu mult gust, o mulțime de lucrări cari fac onóre măiestrei de lucru al cărei nume ne scapă în acest moment.

*

Să părăsim acum teremul realității, pentru a ne transporta pe cel al ficțiunii. Vineri, ca în toți anii la Drăgaica (diua Nascerii Sf. Ion Botezătorul), a avut loc la Tei tradiționalul băleiu, dăcă pot numi astfel un fel de serbare populară unde mai toți vin ca să petrecă, de cât se vëndă séu sé cumpere ceva. Și în mijlocul petrecerii, fie-care ascéptă s'audă că o victimă a perit predă undelor perfide ale lacului a căru descriere v'am

făcut'o în cronică trecută și care în fie-care an, la această di, trebuie să înghită o viță.

Locuitorii Colintineni și moșnegii mahalagii din ulița Teilor, povestesc cu ore-care gróză această sumbră legendă :

În nóptea diiei de 24 juniu, lacul se bate cu furie de malurile de cari se sparg valurile sale, er în vuetul surd produs de izbirea lor, și pe care vântul îl pörtă pe aripele lui prin crângul și câmpia învecinată. călătorul căruia nu-i e témă să întârzie în prejmă și s'asculte cu totă luarea aminte, deosebesce, de și cu multă greutate, următorele cuvinte :

Césul a venit,
Voinicul n'a sosit.

Atunci, cuprins de infricoșare, ori cât de îndrăzneț ar fi acela, își scuipe 'n sin, își face o cruce mare și se depărtéază repede șoptind îngrozit : Lacul cere om !

Și această ferbere a undelor dureză totă nóptea. Cu dorile totul reintră în linisce ; lacul își încreștesce ușor fața la adierea bórelor ; dar în totdeuna în diua aceea atât de veselă, o nenorocire trebuie să se întemple : un corp trebuie să-găsească morméntul în brațele brădișului care-i acopere fundul.

Regularitatea cu care data acestei legende se adevéria în fie-care an, a atras însă atențiunea autorităților cari în pomenita di opresc cu deséversire pe oricine ar voi să-potolească ferbintela produsă de fumul béuturilor și voioșia petrecerilor, aruncându-se în sinul undelor perfide. Astfel jertfele sunt mlăturate, dar lacul stăpânindu-și nécazul și-ascéptă pe altă di victima care nu-i scapă : căci nu trece mult și toți aud povestindu-se că cutare, scaldându-se la Tei, s'a inecat.

Și nu nedibăciei se pôte atribui o asemenea nenorocire. Se scie notători buni, cari au bătut în mai multe rânduri de câte 2—3 ori lacul dela un țerm la celalalt, și cari au cădut jertfă în mijlocul isbândirii lor.

Oh lacul, ca tot ce-i perfid, nu vré să-i pētrundă nimeni adâncul !

A C. Șor.

O femeie soldat.

La spitalul din Issy, ne spun diarele parisiane, a murit de curënd o femeie numită Virginia Desquiere care — lucru fórte rar — eră decorată pentru serviciu militar.

Istoria acestei femei presintă o particularitate din cele mai stranie care pôte găsi rar un exemplu asemenea.

În timpul resbelului Crimeei, colonelul regimentul 27 fu lovit d'un glonț într'o luptă crâncenă și toți îl cređură mort. După luptă, un serginte mic, subțire, dișe la doi din camaradii sei : Trebuie să găsim corpul colonelului și s'arētăm oficerilor că nu ne e frică.

Cei trei viteji plecară, dar doi căđură pe drum, sub glonțele vrășmașului, așa în cât sergintele singur ajunse la locul unde zăcea corpul colonelului. El încercă să-l a în spinare dar însădar.

În acel moment, zări în apropiere doi cazaci călări, le atrase atențiunea prin semne și acestia s'apropiară, cređând că au să facă un prinsonier. Dar când erau la vre-o 20 pași, sergintele omori pe unul printr' un glonț și rani greu pe celalalt, în cât căđu de pe cal.

Atunci sergintele puse corpul colonelului p'un cal și se întorse în lagăr glorios și vesel.

* Alexandri.

Din norocire, colonelul respiră încă. Chirurgical i legă ranele și-i scapă viața. Atunci el băgă de seamă că și sergintele eră rănit, căci sângele i pătrunsese tunica I se scoseră hainele, fără voia lui, și, lucru surprinzător, se constată că sergintele eră o femeie.

Eră Virginia Desquières, care vedând că fratele seu e luat in ostire, se duse in locu-i, ascundându-și secul sub vestiminte de bărbat.

Acăsta pare o poveste seu o legendă, dar e adevărul curat.

Generalele insciințat d'acăsta bizară descoperire, chieamă pe Virginia, o lăudă pentru purtarea sa și dobandi pentru dēnsa un concediu definitiv și crucea Legionii de onore.

Acăsta e femeia care a murit la Issy.

E c h o .

O tristă istorie.

Imprumutăm din cronica lui Aurelian Scholl trista istorie a morții dlui M. de L. care, fiind încă tinēr, muri de pept.

El își ținea soția de mână, care stă lângă patul seu :

— Simț că totul s'a sfērșit, — i dīse el, — și imi pare fōrte rēu, in momentul d'a te părăsi, de mīcele certuri ce am avut impreună, de scenele de gelosie, de bănuielele cari adesea au turbat iubirea noastră. Poți sē-mi spui acum dēcă am fost un nebun . . . dēcă am fost gresit.

— Amicul meu !

— Nu-mi ascunde nimic . . . voi sē știu tot . . .

Soția sa c'o voce dulce :

— Dar . . . dēcă n'ai muri ?

*

Omenii mari neînțeleși.

Henric Heine părea că e in agonie. Femeia sa stătea lângă dēnsul.

Ea plāngea și cu o voce inecatā in lacrimi spunea :

— Nu, Henric, nu, tu nu vei face acăsta, nu vei muri. Iți va fi milă de mine ! Am pierdut deja ađi dimiņețā papagalul meu cel iubit ; dēcă ai muri și tu, aș fi prē nenorocitā.

Ecă, de altminteri, cum Heine se exprimā in privința femeii sale :

— Ea n'a citit nici odatā vr'o lucrare d'ale mele. — dīcea el ; — ea nu scie ce va sē dīcă un poet. Cu tōte acestea, am descoperit la dēnsa o vagă idee, că numele meu ar fi imprimat intr'o revistā, dar nu scie anume care.

*

Un studinte de spirit.

Un tinēr studinte, care arēta museul din Oxford unei companii de dōmne, le atrase atēnțiunea, intre altele, asupra unei spadē de oțel, fōrte ruginitā.

— Dōmnelor, — dīse el, — ecă spada cu care Balaam eră sē-și ucidā măgarul.

— N'am auđit nici odatā, — observā o dōmnā, — că Balaam sē fi avut o spadā ; am citit numai in istorie, că el a dorit sē aibā ceva.

— Aveți dreptate. — reluā studințele, — și acăsta spadā este tocmai aceea pe care a dorit-o.

*

Dialog intre douē femei.

— Ce ! Tu esci scumpa mea adrianā ?

— A ! ecă Maria ! Ce faci ? Cum te-ai schimbat !

— M'am măritat.

— Ah ! Esci fericitā ?

— Oh ! Dar tu ?

— Eu . . . sūnt vėduvā.

— Am observat, in adevēr, că ai avut in totdeuna mai mult noroc de cāt mine.

Intre douē amice.

Amēdouē elegante, dar ajunse la etatea in care cochetăria cere cea mai mare ingrigire ; una din ele se vopsese pōte prē mult.

Antēia : Dar ce etate ai, scumpa mea ?

A doua : Ce face cu asta ! n'are cineva de cāt etate ce pare a avea.

Antēia (după un examen d'un cart de secundă) : Te credeam mai tinerā !

*

Inaintea Curții cu jurați.

Președintele : Esti acusat de tentativă de deraliare de drum de fer ? Ai sē spui ceva pentru a te apērā ?

Acusatul : Domnule președinte, erā in tren și sōcră-mea.

V é r a .

— Veđi ilustrațiunea de pe pagina 337. —

Desemnătorul ilustrațiunii din nr. prezinte ne înfățișează vėra, anu-timpul atāt de plăcut, cānd totul e viață și bucurie.

Vėra se represintă prin o nevėstā frumōsā, impresurată de tōte darurile naturei. Spice bogate, flori și fructe plăcute paseri cāntători, āngerāși cu aripi fac cadra in giurul ei.

Și dēnsa incununată de tōte građiile tēmeie privește fericitā in giur de sine, ținēnd dōmnā ei evantaiul frumos, cu care se recoresece.

L. N.

C e e n o u ?

Regina Romāniei, dupā o petrecere indelungată in străinătate, s'a rentors deplin rensănētoșată in sēptēmāna trecutā in Romānia. Maj. Sa a cālătorit pe la Brașov de-a dreptul la Sinaia, unde se allā și regele Carol I.

Hymen. *Dl dr. A. Balint*, medic in Roșia montanā, in sēptēmānā trecutā ș-a serbat cununia cu domnișōra Constanța Tobiasș in Sibiu. — *Dl Emil Pop*, subnotar la judecătōria reg. a cercului Abrud, la 7 iulie ș-a serbat cununia cu dșōra Eugenia Draia din Abrudsat.

Societatea pentru fond de teatru romān va ține adunarea sa generalā de est-timp in orașul Lipova la 6 și 7 august st. n., precum s'a anunciat in nr. 27 al „Familiei”. Inteligența romānā din acea localitate și din giur își dā tōtā silința pentru ca adunarea sē aibā un succes complet. Se sperā, că va participā un numer mare de public intocmai ca la adunările din urmā ale acestei Societāți, care a luat un sbor atāt de repede și nalt. Invitările pentru bal și concert s'au espedat in tōte părțile.

Convocare. In conformitate cu § 21 din statutele Asociațiunii transilvane și in conformitate cu concludsul adunării generale din Deș, adunarea generalā pentru anul curent se convōcă prin acăsta in cetatea Brașov pe đua de 17/29 august 1883 la 10 ore antemeridiane și đilele următōre. Aducēnd acăsta la cunoscința publicā, invit pe toți p. t. membrii ai Asociațiunii a luā parte in numer cāt mai mare la ședințele acestei adunări. Dela presiđiul comitetului Asociațiunii transilvane pentru literatura romānā și cultura poporului

român. Sibiu în 9 iulie n. 1883. *Iacob Bologa* vice-presed.

Asociațiunea transilvană. Despărțământul XII în Deș va ține adunarea sa generală în comuna Beclen la 12 august sl. n. Oșpeții au să înștiințeze pentru cvartire pe președintele comitetului de primire I. George Tecar protopop. Directorul despărțământului e dl Gavril Man, secretarul dl Petru Mureșan.

Reuniunea femeilor române din Selagiu va ține adunarea sa generală în anul acesta la Tășnad la 9 august și nu la 27, precum anunțase comitetul aranjator din Tășnad. Se crede, că și la acesta convenire a fraților sělăgeni va participa un public numeros. Preșidentă reuniunii e dna Clara Maniu n. Coroian.

O petrecere de vără în Selaġiu. Inteligența română din Selagiu a ținut la 8 l. c. o petrecere de vără în comuna Stirciu, comitatul Selaġiu, la picioarele Meseșului cărunț, pe valea numită Rag. Petrecerea aceasta a fost foarte vială, și începând dela 4 ore demineta a durat până în revărsatul zorilor, participând un public numeros. Dintre damele prezente ni se însemnă următoarele, dămnele: Maria Barboloviciu, Emilia Pop n. Marcus, Emilia Pop, Maria Ilieș n. Pop, Veronica Vecaș, Victoria Vecaș, Veronica Liscan, Silvia Vlad n. Ilieș, Eleonora Vecaș n. Pop și domnișorele Stefania Pop, Veronica Venter, Cornelia Pop, Ana și Susana Ungur, N. Costea etc. La mēsa comună a rostit toasturi frumoșe Rds. D. vicariu Alimpiu Barboloviciu, protopopul Ioan Moldovan și preotul Alesandru Vecaș. Intre danțuri câțiva studenții Alimpiu și Iuliu Moldovan au jucat și „Călușerul” în costum național, și au produs efect marg. Dl Iuliu Chița, asemene în costum național, a ascultat cu violina câteva melodii naționale, bine primite. În paușa dșora Susana Ungur a declamat cu mult sentiment „Penos Curcanul”, care s'a întimplat cu aplauze vii din toate părțile.

Scrierile lui Lăpēdat. Junele și mult regretatul nostru poet I. A. Lăpēdat au lăsat după mōrtea sa două colecțiuni tipărite din scrierile sale. Atragem asupra acestora atențiunea publicului nostru cetitor. Ele poartă titlul „Asupra situațiunii”, articoli din viața socială română și „Incercări în literatură” poezii și o dramă sub titlul „Tribunul”. Prima costă 40 cr., a doua 50 cr. și se află de vëndare la Brașov în librăria Nicolae Ciurecu. Recomandăm cu atât mai călduros aceste scrieri, căci prin spriginirea lor se va face înlesnire și veduvei poetului, căreia scumpul nostru amic nu i-a putut lăsa altă avere decât aceste scrieri.

Un român din Transilvania în Tiflis. Renumitul archeolog rus Bakradze a descoperit în Colchida, că prima biblie tipărită în limba și cu caractere georgiane în anul 1710 în Tiflis, este tipărită de un român anume Mihail Stefan din Transilvania, care a lăsat în biblia ce a tipărit un suvenir neșters al esistenței sale prin următoarele versuri tipărite în limba românească, însă cu caractere georgiane:

Preci m cei străini doresc moșia sē-și vedă,
Când sūnt în altă țēră de nu pot sē ședă,
Și ca ce-i pe mare, bātuți de furtună
Și rōgă pe Dumneșeu de liniște bună:
Așă și tipografi două cărți sfērșiră,
Lauda nencetată dau și mulțămiră.

Museul Stefan cel mare. „Liberalul”, din Iași, publică următoarele: „Cu ocașiunea inspecției ce a făcut la Primărie, M. S. Regele esaminând cu de amēnuntul tronul lui Stefan cel mare adus dela biserica comunei Vēnătorii jud. Nēmțul, dl Verussi, consiliar comunal, a adus la cunoștința M. Sale, că la numita biserica, pe lângă acest tron, se mai află și alte obiecte în aceeași epocă luate și aședate acolo din cetatea

Nēmțului M. S. Regele a esprimit dorința ca toate aceste obiecte sē fie transportate și păstrate la Pinacoteca din Iași pentru a formă un muzeu special, însărcinând tot d'odată pe dl Verussi a face o publicațiune istorică asupra acestor scumpe odore dimpreună cu fotografia fie-cărui obiect. Astfel dl Verussi, care are deja însărcinarea ministrului instrucțiunii publice d'a merge la acea localitate și visitând obiectele sē prezinte ministrului un inventariu de ele, pe de o parte va procede la acesta lucrare, ēr pe de alta va face cunoscut ministrului instrucțiunii, dispoșițiunea luată de Maj. Sa pentru întocmirea acestui muzeu, precum și publicarea lui*.

Palatul justiției în Bucuresci. Citim în „Dreptul”: După informațiunile ce ne-am putut procura dintr'o sorginte demnă de incredere, planurile relative la palatul de justiție ce este a se clădi pe locul dela dna Bălașa sūnt deja terminate. Comisiunea însărcinată cu supraveghiarea acestei construcțiuni, înainte d'a lua o resoluțiune definitivă, a obligat pe arhitect sē se ducă la Paris spre a supune esamenului unei comisiuni tehnice lucrarea sa, și i-a acordat în acest scop un nou credit de 3 mii lei. La 15 august viitor, dl Munturean va trebui sē se întōrcă în Bucuresci cu planurile verificate, spre a se putē incepe clădirea chiar în primăvără viitoare. Se dice că noul edificiu, conceput în stilul palatului de justiție din Bruxelles, va întruni toate condițiunile cerute din punctul de vedere al solidității, al igienei și al comodității. El va costă aproximativ 15 milioane.

Tipografie arhiepiscopală în Cernăuți. Cu ocașiunea unei petreceri arangiate de junimea academică română, 48 preoți ce erau de față au contribuit la indemnul personal al metropolitului Morariu, care s'au înscris antēiu în listă, suma de 4280 fl pentru înființarea unei tipo-litografii la arhiepiscopie, cu scop de a se tipări cărți și icōne bisericesci și de școlă. — Metropolitul făcēnd mai târziu un apel cătră cler în privința acesta ofertele subsemnate ajunșeră suma de 16.000 fl. v. a. Din suma acesta s'a cumpērat o tipografie nouă, care s'a instalat în localitățile reședinței arhiepiscopale. Acesta tipografie va contribui la înmulțirea și lățirea cărților romānesci în Bucovina și aceasta este de ajuns spre a arētă cât de folositoare este întreprinderea (Gaz. Tr.)

Congresul literar din Amsterdam. Al șeselea congres al Asociațiunii literare internaționale se va întruni la Amsterdam în septembrie viitor. Ședințele se vor ține alternativ cu acelea ale congresului literar, organizat de a cincea secțiune a esposițiunii, sub președința de onōre a lui Victor Hugo. La acest congres vor fi represintate: Germania, Englitera, America latină, Austria, Spania, Francia, Statele-Unite, Italia, Norvegia, Polonia, Romānia, Belgia și Olanda. Programa cuprinde lucrările următoare: Raportul congresului din Roma (1881); studiul unui proiect de convenție literară universală; despre drepturile moștenitorilor și despre dōmenul public în materie de proprietate literară; Olanda și libertatea de a cugetă ș-a scrie în secolul XVII și XVIII (acesta cestiune face obiectul unui concurs a cărui programă va fi adresată ori-cărui persōne care o va cere; se vor da și premiuri); despre literatura romanelor în deosebite țēri și despre rapōrtele sale cu moravurile.

O statuă lui Paul de Kock. Citim în „l'Italie”: Trăim în timpul bronzului și al marmorei. În fie-care diminiță, desceptându-ne, ne întrebăm cine va fi ōre „statufiat” mâne. Se pare, că a venit rēndul lui Paul de Kock. O statuă autorului lui „Gustav”? Mai la urmă, când ne gândim, vedem că s'au rădicat monumente la o mulțime de ōmeni cari n'aveau nici un merit.

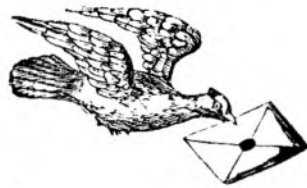
După ce am înviat din nou pe atâția indiviși cari au indobitocit cmenirea, putem mai la urmă să acordăm aceeași onoare romancierului popular care ne-a făcut să ridem atât. E drept, că se impută odinioară autorului romanului „Vecinul meu Raymond“, că fusese pré liber in spresuniile sale. Dar, ne întrebăm, ce însemnează expresiunile lui Paul de Kock pe lângă blăstemățile ce se publică astăzi? Pictorul unei lumi întregi de grise-te, studinți, burghesi din timpul lui Louis Philippe, are cel puțin atât drept cât și alții la rădicarea unei statui.

Situațiunea femeilor in America. Citim in „Fremdenblatt“ dela 1 iuliu: In 26 iuniu s-a ținut la Londra, sub președința dlui Jacob Bright un meeting, care s'a pronunțat pentru recunoșterea drepturilor electorale femeilor și care a luat mai multe otăriri in acest sens. Cu acesta ocașiune două americane: Miss Stanton și Miss Antony, au descris situațiunea femeilor in Statele-Unite și înșirară un număr ore-care de rature de industrii, care cu patru-deci de ani mai înainte erau cu totul inchise femeilor. In locul medicilor pentru femei sunt acum sute de femei diplomate medici. Mai înainte, bărbații erau considerați ca apăratorii naturali ai femeilor; acum lucrurile s'au schimbat; in America femeile astă-di apără pe bărbați — inaintea jurăților chiar. Studiul dreptului le este permis și femei — avocate, care pot pleda chiar inaintea celor mai inalte instanțe judecătorești, sunt in Statele-Unite aproape tot atât de numeroase (?) ca și colegii lor bărbați. Respândirea noutăților a fost tot'da-una partea cea tare a sec-sului slab; de aceea nu trebuie să ne mirăm decât unele femei redactază diare, editază cărți și formeză aproape jumătate din marea armată a reporterilor. Educațiunea femeilor in cea mai mare parte din scoli e in mâinile lor și circulațiunea postală este mijlocită in cea mai mare parte de dênsele. Nu mai puțin de 6000 de femei sunt funcționare la posta Statelor-Unite: din nenorocire însă, după cum observă miss Antony, ele nu ocupă de cât funcțiunile cele mai rău salarisate, de vreme ce bărbații au știut, prin influența lor politică, să-și asigure locurile cele mai bune. „Cât timp nu vom posedă dreptul de vot, vom rămâne sclave, a dis oratorului feminin, acest lucru trebuie numai de cât să-l dobândim și in dată ce-l vom avé, cea dintâi consecință a sa va fi că vom face să triumfe pe deplin măsurile pentru reprimerea beției precum și acele pentru inchiderea timpurie a cărciumelor, o observațiune care a fost primită cu multe aplause. Bărbații au după cum se vede, o perspectivă foarte inveselitóre inaintea lor.

O familie numerosă. In numeral din urmă al diarului „Estafeta“ din Madrid, citim următorul lucru curios. Dilele acestea s'a întors in Galiția, patria sa, un bătrân in vârstă de 93 de ani, care de vre șapte-deci de ani trăia in America unde se dusese să in-cerce norocul. El are acum, cu copii, nepoți și străne-poți, 193 de membri ai familiei, afară de acesta un mare număr de gineri și nurori, cari, cu toții impre-ună s'au întors pe propriul seu vapor in Spania. Respectabilul unchiș se numesce Lucas Negreiras Saez, a străbătut America totă in lung și 'n larg și posedă acum in urmă o mare prăvălie de piei in Boston. In cele trei căsătorii ale sale, a avut fericirea să devină părintele a 37 de copii. Prima sa soție, o spaniolă, i-a dăruit 11 copii. A doua sa soție, cu care a trăit 18 ani, i-a dat 19 copii in 13 nasceri. Inșurat pentru a treia oară, in vârstă de 55 de ani, el avu deosebita fericire a-și vedé familia mărită încă cu șapte capete.

Cel din urmă vlăstar al acestui puternic trunchiu a vădut lumina in 15 iuliu 1864, când părintele seu numă-ră 74 de ani. Fiul cel mai mare este acum in vârstă de 70 de ani și a dat părintelui seu până astăzi 11 nepoți, din cari cel mai in vârstă are 47 de ani. El cum stă acesta curiosă familie in momentul de față 16 fiice, din cari una nemăritată, 13 măritate și patru văduve; 23 fii, din cari 6 neinsurați, 13 insurați și trei văduvi; 47 nepoți, din cari 17 neinsurați, 22 insurați și patru văduvi; 45 strănepoțe, din cari două nemăritate și 39 strănepoți neinsurați și trei restrănepoți. Bătrânul trăiesce într'un mod foarte măsurat. Prândurii sale constau din legume și pâne cu puțină sare. El se preumblă in fie-care di cel puțin trei ore pe jos și face exerciții igienice. El n'a gustat nici odată vinuri și băuturi alcoolice. Cu totă vârstă sa inaintată, el se bucură o perfectă sănătate.

Poșta Redacțiunii.



Viola. Nu se pôte — la noi — C. P. Cugetările se v publică.

Dnei G. P. in B. Nam uită dar încă nu s'a putut. Cât m curând!

Dnei A. C. in G. Am prim Complimentele noastre

Dsiorei M. P. in F. Ne pa

rău că ați dubitat un singur moment.

Călințarul săptămânei.

Ţia sept.	si. v.	si. n.	Numele sântilor și s bătorile.	
Duminecă	10 22	45	martiri.	4 36 7
Luni	11 23		Mart. Eufemia.	4 37 7
Martți	12 24		Mart. Proclu.	4 38 7
Mercuri	13 25		Arch. Gavril.	4 39 7
Joi	14 26		Apost. Achila.	4 40 7
Vineri	15 27		Mart. Kiric.	4 41 7
Sâmbetă	16 28		Ier. Anthinogen.	4 42 7

Semestrul prim se 'nceie cu numeral 26. Cetitorii nostri decă vor frundări numerali eșite pân acuma, se vor convinge, că nisuița noastră neconținută a fost să ținem foia acesta la înălțime literaturii naționale și să-i dăm un avânt tot mai mare. Un numer frumos de colaboratori talentați și cume in literatura noastră ne-a spriginit la acesta in treprindere. Cu acest sprigin spiritual vom continuă activitatea noastră și in semestrul al doile care încep cu nr. 27. Dar ca să ne putem realisă tôte aspirațiunile noastre, cerem căldurōsa imbrățișare a onorabilului public. Abonanții nostri sânt rugați a-și rennoi a timpuriu abonamentele; cei ce nu mai vor să rămân abonați la foia noastră, să ne innaoieze nr. presinate, și să-i stergem din registrul abonațiilor. Cei ce nu vor trimite prețul de abonament, nici nu ne vor innaoia foia, vor primi dela noi ramburse postale, căci in conto nu putem trimite foia nimenuia. De aceea rugăm să fim scutiți de asemenea cereri; abonanții cari nu plătesc regulat in loc de a sprigini cutare foie, incurcă socotelile. Condițiunile de abonament se v în fruntea foii. In România abonamentele se pot face mai ușor prin mandate postale internaționale.

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy in Oradea-mare. Strada principală nr. 274.